

JURAJ ČERVENÁK
MURÁNSKA
BOSORKA

Stein a Barbarič proti krvilačnej beštii
na hrade Muráň

MURÁNSKA BOSORKA

JURAJ ČERVENÁK

MURÁNSKA BOSORKA

*Stein a Barbarič proti krvilačnej beštii
na hrade Muráň*

slovart

Text © Juraj Červenák 2026
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2026

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-7812-2

KAPITOLA PRVÁ

*Traja cisárski vyslanci cestujú Pohroním,
skrížia cestu lesnému kráľovi a prijmú
pozvanie od svojrázneho hodnostára.*

„Mali sme ísť radšej južnou trasou,“ zašomral Stein a Barbarič za jeho chrbtom prevrátil oči a zhlboka sa nadýchol. Hospodin, radšej ma na mieste skol' bleskom a ukonči toto súženie, pomyslel si. Odkedy vyrazili z Kremnice, kapitán sa ustavične ponosoval na všetko možné, najčastejšie na zle zvolenú cestu – dnes túto tému vytiahol už prinajmenšom tretíkrát.

Pritom ja tu mám právo sťažovať sa a preklínať všetko, o čo sa mi obtrie zrak, rozčuľoval sa notár v duchu. Proti mojej vôli ma odvolieklí od mladej ženy a domáceho pohodlia a prinútili trmáčať sa kamsi na východný koniec ríše. Ešte k tomu koňmo. A to všetko len preto, že si ten pomätenec v pražskom paláci vzal do hlavy, že kdesi v Košiciach niekto koná proti jeho vôli.

Bol to však Stein, kto mal mizernú náladu, čo v jeho prípade znamenalo, že nebol iba nevrlý ako zvyčajne, ale vyslovene protivný a podchvíľou priam neznesiteľný. Dnes sa na jeho rozpoložení podpísalo najmä počasie. V noci sa Pohroním prehnala ďalšia hrmavica, no výdatný lejak ovzdušie neosviežil, skôr naopak, v nepoľavujúcej letnej horúčave sa všetka tá voda teraz vyparovala a bolo také dusno, že sa človek cítil ako túlavé psisko v katovom vreci. Cesta sa zmenila na pás bahna a kde-tu cez ňu ležali spadnuté stromy. Jazdci museli zložito obchádzať nielen vývraty a zradné

kaluže, ale aj kupecké a furmanské vozy, ktoré buď zapadli, alebo pre popadané kmene nemohli pokračovať; mnohí pohoniči sa museli dočasne zmeniť na drevorubačov. Stein však nebol podráždený len z nedostatočne rýchleho napredovania; v tom vlhku ho viac omínalo koleno, pred rokmi zranené tureckým šípom.

„No dobre, kapitán, tak čo teda navrhujete?“ spýtal sa Barbarič a s otrávenou grimasou pozrel doľava na Bohdana Jaroša, ktorého vraný kôň kráčal vedľa jeho hnedáka. V seržantovi však márne hľadal spojenca proti Steinovej mrzutosti – áno, aj mladík sa k cisárom nariadenej výprave do Košíc pridal viac-menej z donútenia, no zriedka sa zapájal do ich rozhorov, ešte zriedkavejšie prejavoval nejaké pocity a väčšinou pôsobil dojmom, že je myšlienkami úplne inde. Ani tentoraz Barbaričov pohľad neopätoval, ba zdalo sa, že ho vôbec nevníma, hlavu mal sklonenú a striešku klobúka stiahnutú do tváre. Vždy keď bol takýto neprítomný, notára obchádzala obava, že seržant v duchu spriada akési tajné plány.

Vrátil sa teda pohľadom späť dopredu k Steinovmu zátytku zarastenému krátkymi prešedivenými vlasmi. „Nepochuli ste ma, kapitán? Chcete sa otočiť a vrátiť do Zvolena?“

„Nič také som nepovedal,“ prehodil Stein cez plece. Jeho tón výrečne oznamoval, že to nechce viac rozoberať, lenže aj v Barbaričovi už vrelo a toto bola voda na jeho mlyn.

„Zo Zvolena vedie cesta popod Víglaš a Divín do Lučenca, tam sa stáča na východ... och, nie, počkať! Pálffy a Teuffenbach síce oslobodili Filakovský hrad a tamojší osmanský sandžak zanikol, lenže medzičasom sa Turci zmocnili Jágra a zase sa smelšie púšťajú na sever. Pred dvoma rokmi dobyli pevnosť v Sobote, vraj tam teraz hniezdia lúpežní marťalovci a akindžiovci a podnikajú nájazdy na celý Gemer. Hlavne však majú pod palcom cestu z Lučenca do Košíc, takže žiadny kresťan, čo sa tadiaľ vyberie, nie je ani na minútu v bezpečí...“

„Prestaňte s tým teátrom, dobre?“ uťal Stein. „V žiadnom prípade sa nebudeme terigať naspäť do Zvolena.“

„Možno by teda stačilo vrátiť sa do Brezna. Cez horské priesmyky prejdeme na juh do Tisovca a Soboty... ach, dočerta! To nás zase privedie na lučeneckú cestu, k tureckému mostu cez Rimavu, do končín ovládaných hrdlorezmi zo sobotského vodného hradu. Taký pech! Nuž, hm, zamyslime sa, hádam by sme teda mohli...“

„Tak dosť!“ vyštekol Stein, pritiahol uzdu a obzrel sa v sedle. V očiach mu blčala zlosť. „Spôsobuje vám to potešenie, omieľať niečo dookola tak dlho, až mám sto chutí vyzuť sa, odmotáť si onucu a nadžgať vám ju do úst?“

„Omieľam, opakujem, pripomínam, lebo vám akosi zlyháva pamäť. Zhodli sme sa, že pôjdeme severnou trasou. Uznávam, ani ona nemá najlepšiu poveseť, v týchto chotároch vraj nie je núdza o strety so zbojníkmi a divou zverou, ale stále je omnoho bezpečnejšia ako cesta, ktorá líže hranice Jágerského ejáletu.“

„Ja to všetko predsa viem,“ precedil Stein cez zuby.

„Asi mi teda po zraku,“ notár si ukazovákom potisol okuliare na nose, „začína slabnúť aj sluch. Lebo sa mi marilo, že banujete za južnou cestou. Že by sme podľa vás mali ísť radšej tadiaľ, pozdraviť Turkov v pevnosti pri Rimave...“

„Dobre ma počúvajte, Barbarič...“

„Veď vám vravím, že sa snažím. Musíte rozprávať jasnejšie. Chcete sa vrátiť alebo...“

„Nie, nechcem sa vrátiť, dofrasa! Už dávno sme mali byť v Košiciach. Dosť času sme zabili tou kremnickou šlamastikou, a navyše...“

„Ticho,“ zasyčal Jaroš.

Kapitán a notár okamžite zmĺkli a spýtavo pozreli na mladíka; už sa naučili jeho výstrahy nepodceňovať. Seržant zdvihol hlavu, rukou v čiernej rukavici si posunul klobúk do tyla a zadíval sa kamsi doprava, do lesného prítmnia. Už nie

neprítomným pohľadom, tmavé oči mal ostražitý a dokonca sa zdalo, že sa v nich chvejú drobné studené plamienky. Nespoliehal sa však iba na sluch a zrak, aj nosné dierky sa mu rozšírili, ako nasával vzduch.

„Čo je, seržant?“ rozhlíadal sa Stein. „Čo počujete?“

Údolie na hornom toku Hrona už zďaleka nebolo také nehostinné a ľudoprázdné ako v časoch, keď divočinu za Zvolenom nazývali Veľký kráľovský les a pyšní uhorskí vladári sem chodievali poľovať. V hĺbinách hôr kutali baníci a vďaka valašskému osídleniu sa tu udomácnili pastieri, drevorubači a uhliari. Popri Hrone vyrástli mestá a mestečká, na horských úpätiach dediny a salaše. Na ceste spájajúcej Zvolen so Spišom bolo poriadne rušno.

Práve teraz však nablízku nevideli ani nohy. Údolie bolo na tomto úseku užšie, nerozprestieralo sa kamsi k trávnaťm grúňom posypaným ovčiami stádami. Zvierali ho majestátne vrchy pokryté tmavozelenými jedlinami a smrečiami, z ktorých stúpala para, akoby bludné duše konečne našli cestu do nebies. Tu v doline prevládali dubiny a bučiny, k ceste a rieke sa z oboch strán tisol hustý les.

Aj kone zavetrili a zastrihali ušami, varovne zafrkali. Kapitán s notárom však stále počuli len hučanie rieky. Hron bol v týchto miestach sotva viac ako väčší potok, ale po nočnej búrke sa korytom valila dravá kalná voda. Seržant sa neunúval odvetiť a popchol koňa k neďalekému mostu, po ktorom hradská prechádzala z južného brehu na severný. Stein a Barbarič sa pohli za Jarošom. Práve keď podkuté kopytá zaduneli na trámoch, od skál a svahov nad dolinou sa odrazilo trúbenie rohu a nad stromy vzlietli krdle splašených vtákov.

Jazdci zišli z mosta a pritiahli uzdy. Dubinou sa prehrali ďalšie zvuky – štekanie psov, pokrikovanie mužov, erdžanie koní. Silnejúci buchot, dupot a lomoz. Treskol výstrel, úbočia a skaliská si zvuk pohadzovali v postupne slabnúcich ozvenách.

Barbarič viac nečakal a vytiahol zo zvláštneho puzdra na ľavom boku sedmičku – masívnu pištoľ, ktorá mala hrubiznú hlaveň, v nej sedem otvorov a v každom vývrte guľku.

„Zrejme len poľovačka,“ zazrel naňho Stein, ale sotva to vyriekol, ktosi v lese varovne vykrikoval. Vzápätí začuli bolestný ryk koňa a ktorýsi pes žalostne zaskučal.

Nato sa porastom rozľahol hlboký, temný rev.

„Dofrasa,“ zakľal Stein a aj on siahol po puške. „Medveď.“

„Nemohlo to byť ručanie jeleňa?“ nádejal sa Barbarič. Medzičasom sa chopil prachovnice a dávkovoval prach na panvičku pištole.

Kapitán naňho fľochoľ ako na hlupáka. „Naozaj vám slabne sluch. Alebo rozum – veď je august.“

Vrava sa približovala, nechala v diaľke za sebou skuvíňanie zraneného psa i čiesi volanie o pomoc. Čosi sa s praskotom predieralo lesom a Barbaričovi sa zazdalo, že sa chvejú koruny stromov. Stein sa snažil čo najrýchlejšie nabiť perleťou vykladanú pušku z tešínskych dielní. Obaja však viac prachu rozsypali po zemi, pretože ich kone strečkovali, pohadzovali hlavami a podupávali, najradšej by sa zvrtili a rozbehli kade ľahšie. Jaroš zvládal vraníka len o čosi lepšie. Strelné zbrane nemal rád a žiadnu nevlastnil – z простého koženého závesníka na ľavom boku vytiahol tesák. Nezvyčajne dlhá, mierne zahnutá jednosečná čepeľ s hrozivými zubami na chrbte sa matne zaleskla.

Opäť sa ozvalo trúbenie. Kone erdžali, psy sa išli potrať.

„Parom vám do materí!“ zakľal mocný hlas.

Nato kopytá zaduneli celkom blízko, húštie sa zatriaslo a na cestu len pár siah od Steina a jeho spoločníkov vybehol kôň. Osedlaný, no bez jazdca. Zadok, stehno a bok mal škarredo poškriabané, z rán crčala krv. Keď zočil troch jazdcov, vyľakane uskočil a vyrazil galopom na opačnú stranu. Raz-dva zmizol za neďalekou zákrutou.

Kôň pod Steinom sa vrtel od strachu, takže kapitánovi sa len horko-ťažko podarilo kľúčom natiahnuť zámok pušky. Aj Barbarič konečne cvakol kohútikom sedmičky. Sklá okuliarov sa mu zahmlievali, na čelo vyrážal pot.

„Beži k rieke!“ zručol opäť ten dunivý hlas a vtedy sa spomedzi stromov vyrútil medveď.

Ozrutný, tmavohnedý, kráľ hory. Huňaté telo sa v behu vlnilo svalstvom a vrstvami tuku. Papuľu a laby mal od krvi. Na ceste sa zastavil a blysol očami po troch jazdcoch.

Stein čosi skríkol a pokúsil sa zacieliť, no jeho kôň sa vzo-päl na zadné. Ruka s tešínkou odletela nabok, zbraň len-len že nevykľzla z prstov. Kapitán sa akýmsi zázrakom udržal v sedle, no keď predné kopytá opäť buchli do zeme, jazdec padol hrudou na konskú šiju, zviezol sa popri pleci a skončil na zemi. Vyľakaný kôň uskočil nabok, pričom strmeň šklbol Steinovi nohou a vyzul mu čižmu. Kapitán vykrikol od bo-lesti, skotúľal sa na kraj cesty a skoro sa zviezol po strmom brehu do lopúchov pri vode. Pušku však nepustil.

Kôň bez jazdca s hrmotom precválal po moste. Jarošov vraník i Barbaričov hnedák by sa najradšej rozbehli za ním, erdžali, dupali a gúľali očami, jazdci vynakladali všetky svoje sily a schopnosti, aby ich ako-tak zvládli. Medveď sa však od nich odvrátil a pobehol po ceste. Náhle sa však z poras-tu pár siah pred zverom s hulákaním a rámusom vynorilo niekoľko počerných fúzatých mužov v širokých klobúkoch a ovčích huniach, v rukách kyjaky, sekerky na dlhých poris-kách a najmä remene, ktoré napínali rozbesnené psy.

Medveď sa postavil na zadné, akoby sa potreboval lepšie rozhliaďnúť a nájsť východisko z pasce. Honci vypustili psy, ktoré sa ozlomkrky rozbehli k šelme, oheň v očiach, zuby vycerené, útočný štekot prechádzajúci do vysokých tónov. Opacha zaručala, až jej z papule frkali lepkavé sliny. Potom klesla na všetky štyri, otočila sa a vyrazila k rieke.

Rovno na zviechajúceho sa Steina.

Jaroš vykrikol a snažil sa popohnať koňa medzi valiaceho sa chl páča a kapitána, hoci musel vedieť, že s tesákom nemá proti beštii najmenšiu šancu. Vraník sa však spriečil, vyhadzoval sa na zadné a napriek bodaniu ostrôh v slabinách spätkoval. Blato frkalo na všetky strany.

Znenazdajky do všetkého toho vreskotu, brechotu, dupotu a celkového zmätku zahrnel výstrel. Čo zahrnel, priam zaburácal. Medveďom šklblo a z kožucha skropeného hrsťou guliek sa viditeľne zaprášilo.

Zásah bol dielom šťastnej náhody, pretože Barbarič sa na splašenom koni zmätene knísal, ledva sa držal v sedle a o nejakom mierení nemohlo byť ani reči. Okrem toho, sedmička mala silný spätný ráz, a keďže ju držal iba v jednej ruke, prudko vyskočila hore, švacla notára do klobúka, vyletela mu z narazených prstov a capla do blata v koľaji na kraji cesty. Hnedák rozoznal, že nad ním jazdec stratil kontrolu, zatancoval dookola, ukázal tej hrôze zadok a prebehol po moste na druhý breh. Barbarič na ňom poletoval zboka nabok ako slabo priviazaný handrový panák.

Vo vzduchu víril štipľavý dym. Medveď triasol hlavou a z ňufáka mu frkala spenená krv. Stein sa zdvihol na kolená a snažil sa naň namieriť tešítku. Opäť sa však naplno rozoznel brechot a na šelmu sa vrhla odhodlaná svorka. Psy boli dobre vycvičené, dorážali na omnoho väčšieho a mocnejšieho protivníka spredu, chniapali mu po hlave a krku – mali za úlohu upútať jeho pozornosť, kým lovci zaútočia zozadu či zboku a zasadia rozhodujúcu ranu.

A veru, ako na zavolanie zaduneli kopytá a z lesa sa vynorili dvaja jazdci. Čiernobradý kučeravý tridsiatnik s plecami širokými ako oje voza sa rozháňal loveckým mečom – obojručnú rukoväť zvieral len v jednej dlani a napriek tomu zbraňou narábal, akoby nič nevážila. Druhý jazdec, len o čosi mladší šlachovitý chlap s vlasmi spletenými do viacerých tenkých vrkočov, zvieral v ruke kušu. Na kraji cesty

trhol uzdou a sklonil zbraň proti medveďovi. Tetivu mal napnutú, šíp v žliabku.

„Andryš, nie!“ zrúkol bradáč a ohnal sa po druhovi mečom, dobre že ním netresol po kuši. „Povedal som nestrieľať! Je môj!“

Stein sa práve chystal stisnúť spúšť, no zaváhal. Medveď hlasno, ale už trochu chrapľavo zareval, poskočil a labou sa ohnal po psoch. Keď dlhanskými čiernymi pazúrmí jedného zasiahol, pes odletel v sprške krvi ako handra. Ostatné potvory to nezaplašilo, ako besné sa hádzali na vládca lesa. Splnilo to účel – bradatý lovec zboku priklusal k medveďovi, nadvihol sa v strmeňoch a z celej sily bodol mečom. Čepeľ mala asi v tretine dĺžky priečku, takže sa do majestátneho tela ponoril len hrot, a keď kôň odskočil, jazdec ľahko vytrhol zbraň z rany. Tmavú srst' zaliala lesklá krv. Medveď znovu rozrazil psiská a s fučaním a pofrkávaním pobehol k rieke; ohromeného Steina bez povšimnutia minul vari o poldruha siahy. Rýchlo sa preplietol lopúchmi a hustou šachorinou a dal sa brodiť na druhú stranu. V kalnej hnedastej vode sa párali krvavé stuhý.

Jazdec s kušou nedbal na rozkaz a stisol spúšťovú páku. Strela bzikla a zabodla sa do veľkého hrbu za medveďovým krkom, očividne však nevnikla hlboko.

„Andryš, pri Mitrovi, nerozumel si?“ osopil sa bradáč na streľca a popohнал koňa k Hronu.

Druhý breh bol strmší a zmáčanému chlpáčovi na mokrej hline ušli laby. Jazdec ho v gejzíroch vody dostihol a zasadil mu zo sedla ďalšiu ranu – meč sa až po priečku zabodol za ľavú prednú labu. Medveď ťahavo zamručal, vychrlil krv a ohnal sa papulou po koňovi, lenže to ho zjavne obralo o zvyšky síl a zviezol sa na blatistú zem.

Honci a strelec menom Andryš na druhom brehu zajasali. Psy brechali a behali dookola na mieste, akoby rieka tvorila hranicu, za ktorú nesmú. Bradatý obor zastavil koňa obďaleč

medveďa, zosadol a prikrčil ku koristi. Tentoraz uchopil rukoväť do oboch dlaní, otočil meč hrotom dolu, rozkročil sa a ešte raz zo všetkých síl vrazil oceľ do statného tela. Čierne pazúry naposledy rozhrnuli vlhkú prsť, na ňufáku praskla veľká červená bublina, jazyk vyliezol z papule a medveď s chrapľavým zastonaním znehybnel.

Stein mierne rozochvenými prstami odklopil kohútik pušky od kresacieho kolieska, zdvihol ústie hlavne k nebu, zaprel pažbu do zeme a vstal. Jednu nohu mal bosú.

„Bežte ho pohľadať, seržant,“ prikázal Jarošovi. Nebolo jasné, či myslí Barbariča alebo svojho koňa, no mladík zrejme vedel, na čom kapitánovi záleží viac, pretože bez slova otočil vraníka a popchol ho k mostu.

*

„Ste v poriadku, kapitán?“ spýtal sa Barbarič po návrate na miesto divokého stretu. Ako vysvitlo, nielenže sa mu podarilo z koňa nespadnúť, ale ho aj po krátkom cvale zase ovládol a primal k poslušnosti. Jarošovi sa zase pošťastilo chytiť Steinovho tátoša a teraz ho viedol za sebou. Kone sa už tak nejančili, no stále vetrili krv a frkaním dávali najavo, že by radšej fujazdili kade ľahšie.

Stein sedel na spadnutom strome pri ceste. Boľavú nohu mal vystretú a dľaňou si šúchal koleno, ale prestal s tým, len čo sa ukázali jeho spoločníci. Na Barbariča ledva pozrel, obrátil zrak k Jarošovi a kývol hlavou.

„Máte ho. Dobre.“

„Aj čižmu vám nesieme,“ oznámil notár. „Nebol by som povedal, že to s tou onucou myslíte vážne. Akurát trochu zložitý spôsob vyzúvania.“

Stein pokrútil hlavou na znamenie, že mu to ani nestojí za odpoveď, a siahol vedľa seba. Barbarič v jeho ruke uvidel svoju zablatenú sedmičku.

„Očistite si ju sám,“ zahundral kapitán.

„Iste. Vďaka.“ Barbarič zosadol z koňa a pištoľ si vzal.
„Čo koleno?“

„Jediné koleno, o ktoré by ste sa mali starať, je pečené,“ odvrkol Stein. „Ak sa dnes dostaneme k nejakému existujúcemu jedlu.“

„Zdá sa, že na večeru budú skôr medvedie paznechty,“ zadíval sa Barbarič na opačný breh rieky, kde sa podivuhodná družina skláňala nad úlovkom. „Už som ich raz jedol, na mede a horčici. Nie zlé, ale také stehno, dlho dusené alebo pečené na nízkom ohni, hmmm...“

„Len či nás pozvú,“ utrúsil Stein, zatiaľ čo si naťahoval čizmu. „A vôbec, chceme pozvanie od týchto ľudí?“

Zadívali sa ponad hlboké koryto rieky – Jaroš so záujmom, Stein s obavami, Barbarič so smútkom. Prekvapil tým sám seba. Medveď bol kráľ lesa, najväčšia šelma v týchto končinách, a vedel byť poriadne nebezpečný, tobôž keď ho rozbesnila bolesť zo zranenia. No i tak... padol v boji s nemalou presilou a na jeho smrti bolo čosi boľavé až sklúčujúce.

Muži medzičasom vyteperili medveďa vyššie na breh, uložili ho na brucho s doširoka roztiahnutými labami a hlavu podložili čačinou. Jednu vetvičku mu strčili aj do papule ako posledné zahryznutie, hoci k takej šelme by skôr pasoval pstruh či medový plást. Nato sa honci spolu s lovcami zostavili okolo koristi so zloženými klobúkmi a sklonenými hlavami, skoro akoby sa modlili. Dokonca aj psov prinútili skrotnúť a stíchnuť. Muž s kušou odložil zbraň, chopil sa veľkého rohu, otočil ústie k nebu a zadul – dlho, ťahavo, clivo. Bradatý valibuk, ktorý zasadil smrteľnú ranu, zvesil zo sedla veľkú čutoru, prihol si z nej a dal ju kolovať. Že v nej nie je voda, dosvedčovalo spokojné vzdychanie účastníkov polovačky. Bradáč medzitým vytiahol široký lovecký tesák a pokľakol k medveďovi. Ostatní chlapi sa o niečom dohadovali,

rozhládali sa, ukazovali naľavo-napravo, zrejme sa snažili vymyslieť, čo s koristou a ako ju odtiaľto dostať preč.

„Komu sme to vlastne skrížili cestu?“ hundral Stein. „Vyzerajú dosť... divo.“

„Ako Cigáni,“ podotkol Jaroš.

„Valasi,“ opravil ho Barbarič.

„Je v tom nejaký rozdiel?“ odfrkol si Stein. „Počul som ich vodcu, ako sa zaklína akýmsi Mitrom. Isto nemyslel biskupskú mitru. Nie je Mitra akýsi pohanský démon? Dačo sa mi marí...“

„Marí sa vám správne, slnečného boha Mithru uctievali v Perzii a starom Ríme. Som si však istý, že ten muž volal svätého Demetera, mučeníka. Zobrazujú ho so svätým Jurajom, takisto v zbroji s kopijou, ale na červenom koni. Valasi a Rusíni ho volajú Mitro a na jeho sviatok koncom októbra sa vracajú domov s ovčimi stádami. Tuším sa to aj volá mitrovanie.“

Stein sa zamračil. „Odkiaľ toto všetko viete?“

„Veľmi vás škrie, že evanjelik vie o nejakom svätcovi viac ako vy?“

Kapitán sa už nadychoval, ale opäť ho zaujalo dianie za riekou. Bradatý obor sa vztýčil od medveďa, rozdal pár rozkazov a nasadol na koňa. Po moste prešiel na severný breh rieky. Na jeho lícach a čele sa zreteľne črtali šmuhy od krvavých prstov. Určite sa nezamazal nedopatrením, šlo o nejaký poľovnícky rituál. Barbarič si napravil okuliare a zvedavo – a s miernym chvením v žalúdku – si jazdca premeriaval. *Ani trochu by ma neprekvapilo, keby tento človek vyrezával čerstvo ulovenej zveri srdcia a pečene a jedol ich surové.* Takisto mu napadlo, že lovec sa zase až tak nelíši od medveďa, ktorého práve skolil. Bol naozaj mimoriadne urastený – o takých ako on sa vravelo, že keď ich Pánboh tvoril, stratil mieru. Trup mal ako sud, nie však pupkatý, sadlo ho nedusilo. Hrudník a plecia také rozložené, že mu aj voľne spustené ruky odstávali od tela, akoby pod pazuchami denne nosil zatúlané jahňatá.

Široká počerná tvár, nízke čelo s líniou vlasov sotva palec nad mohutnými nadočnicovými oblúkmi, v tieni pod nimi hlboko posadené pichľavé oči. Ústa skryté v hustých fúzoch, uhľovočierna brada siahajúca až po náhrdelník z medvedích zubov a pazúrov, ktorý mu štrkotal na prsiach. Odev ušitý najmä z vypracovaných koží zjavne nechyroval o najnovšej móde v šľachtických, či, nebodaj, mestských kruhoch.

Barbarič nevedel potlačiť myšlienku, že ten človek pochádza z iného, vzdialeného času. Že zažil vyčistiť muránskych lúpežných rytierov, ba hádam sprevádzal ešte kráľa Korvína, keď lovil v týchto končinách a pomenovali po ňom najvyšší vrch. *Azda naňho nejaká čarodejnica vrhla kliatbu sto-ročného spánku alebo zabľúdil v začarovanej jaskyni, a keď sa vynoril, z jeho vnúťat už boli zošúverení starci.*

Zvedavosť bola zrejme vzájomná, pretože aj jazdec na trojicu civel, akoby nechápal, kde sa tu niekto taký vôbec nabral.

„Dragomir Kováč, vojvoda,“ predstavil sa z mosta doprostia. Jeho hlas znel presne tak, ako sa dalo očakávať – dunel ako bubon. Prízvuk mal hrubý, nosový, podporoval Jarošovu domnienku.

„Matej Barbarič zo Štiavnice, notár,“ ujal sa slova Barbarič. „Kapitán Joachim Stein zo Striebornej skaly,“ kývol hlavou vľavo. „Seržant Bohdan Jaroš,“ ukázal palcom cez plece.

Nato sa významne odmlčal, lebo si už zvykol, že ďalej predstavovať netreba. Pokiaľ sa nerozprávali s dáskymi nevzdelanými sedliakmi, pre ktorých bola aj susedná dedina úplne cudzí svet, ich mená zvyčajne vniesli do tváří záblesk poznania a všetci sa k nim zaraz začali správať s úctou a obdivom alebo aspoň s vyplašeným rešpektom.

Ničoho takého sa nedočkali. Lovcov výraz prezrádzať, že o nich jakživ nechyroval.

„Rytier Stein, Odyseus z Dotisu,“ skúsil to ešte Barbarič. „Vďaka jeho vojenskému kumštu kresťanské vojská dobyli pevnosť Dotis a o rok neskôr im rovnaký trik otvoril brány

Rábu. Predpokladám, že ste počuli o dobytí Rábu slávnymi generálmi Pálffy a Schwarzenbergom. Zatiaľ najväčšie víťazstvo v tejto vojne s Turkom.“

Dragomir Kováč zvrátil obočie. „Ale počul, pravdaže som o ňom počul. Pálffy vytrhol z mohamedánskych pazúrov aj Fiľakovský hrad, celý Gemer si potom vydýchol. Pri každej modlitbe spomíname meno milostivého grófa. Nedávno sa mi donieslo, že náhle zomrel.“

Nedávno? Pálffy zomrel na jar tisícšesťsto, teda skoro pred pol-druha rokom. Nahlas to však Barbarič nekomentoval; chápal, že do týchto oblastí novinky cestujú dlhšie.

„Je to tak, žiaľbohu,“ potvrdil. „Arcivojvoda Matej pozval Pálffyho na vojenskú poradu vo Viedni, generál cestou domov ochorel a krátko po Veľkej noci na Červenom Kameni skonal.“

„To je mi ale záhada,“ zavlnili sa Kováčove fúzy úškrnom skrytým pod nimi. „Habsburg si povolá uhorského generála na vrchole slávy a v rozpuku síl a ten neborák do mesiaca zomrie na neznámu chorobu. Čo sa len mohlo stať?“

Barbarič nevdojak zaťal zuby a kútikom oka fľochol na Steina. Kapitán nič nepovedal, no v očiach sa mu zablyso a Kováčovi to neuniklo.

„Takže cisársky dôstojník a významný turkobijca, som pootený,“ prehodil a zdvorilo sklonil hlavu, hneď nato sa však otočil naspäť k notárovi. „A vy, pane, ste odvážny medvedobijca.“

„Odvážny, to sotva,“ uškrnul sa Barbarič rozpačito. „A lovec medvedov už vôbec nie. Prijmite moje ospravedlnenie. Nechcel som sa vám pliesť do šťvanice ani vás obrať o korisť. Tá šelma sa však dostala do úzkych a zľakol som sa, že na nás zaútočí. Strieľal som v sebaobrane, trafil iba náhodou, trochu macovi pokropil kožuch...“

„Vraj pokropil, cha! Akoby vypálila húfnica. Čo to máte za zbraň, pán notár?“

Barbarič sklopil zrak k zablatenej pištoli, ktorú ešte stále držal v ruke. „Dielo viedenského puškára Paumgartnera. Strieľa sedem guliek naraz.“

„Anciáša, takým kanónom zložíte pekných pár chlapov jednou ranou. Aj maca ste dobre osolili. Povedal by som, že máte nárok na časť koristi.“

„Och, rád sa ho vzdám vo váš prospech.“

„Tak či onak si musíme pripíť na spoločný úlovok.“ S tými slovami Kováč zosadol z koňa a zvesil z hrušky sedla objemnú čutoru. Zašpliechanie v jej útrobach prezradilo, že ju družina nestihla vyprázdniť. Obor zubami vytiahol drevenú zátku a podal nádobu Barbaričovi.

Bože, zľutuj sa, pomyslel si notár a snažil sa potlačiť hrôzu z predstavy, že sa má napiť po tých neotesaných, nie práve najčistejšie vyzerajúcich chlapoch. Dokonca aj lepšie oblenený Kováč mal výraznú, ba priebojnú vôňu, o honcoch na druhom brehu ani nehovoriac. Až sem razila údenina a masťnota – pravdepodobne si nimi náročky ošetrovali klobúky a odev, aby ich lepšie chránili pred dažďom a chladom.

Opatrne uchopil čutoru. Našťastie mal ešte natiahnuté rukavice.

„Pozývam vás do môjho dvorca, páni,“ vyhlásil Kováč. „Dám vyvaliť sud, oslávime úspešný lov. Žiaden strach, doma vás pohostím dobrým vínom, silným a sladkým, toto je len hriate.“

Nato pozrel na čutoru v Barbaričovej váhajúcej ruke a povzbudzujúco kývol hlavou. Notár mal sto chutí vytiahnuť svoju navoňanú vreckovku, a keď nič iné, aspoň ňou poutierať hrdlo čutory. Tým by však vojvodu nepochybne urazil.

Opatrne k nádobe privoňal. Pach mu prenikol až do žalúdka a len-len, že mu ho neprevrátil naruby. Ak si dobre spomínal, tento nápoj si pripravovali pastieri, keď sa im dostala do rúk nejaká *živá voda*, zvyčajne vypálená zo skysnutého vína či pokazeného piva. Bola pre nich prisilná, takže

opražili slaninu, pridali med, trochu vody, dávku pálenky, niekedy vetvičku ihličia či lesné plody. Občas podobne zvarili aj kvas či medovinu s maslom alebo oškvarkami.

„Popravde, práve sme uvažovali, kde na noc skloniť hlavu,“ zahováral Barbarič. „Vaša ponuka je veľkorysá, Pánboh zaplať, lenže máme dosť naponáhlo a nemôžeme si dovoliť priveľké odbočky.“

„Kam máte vlastne namierené, ak sa smiem spýtať?“

„Naším cieľom sú Košice.“

„V tom prípade trvám na pozvaní. Či už sa vyberiete cez Spiš, alebo odbočíte na Dobšínú a Rožňavu, môj dvorec máte po ceste. Stojí nad prameňom Hrona, hneď za Tergardom.“

Barbarič najprv zdvihol obočie, ale vzápätí sa dovätípil, že ide zrejme o skomoleninu starého názvu Tiergarten. Osadu na úpätí Kráľovej hole pomenovali *Zvernica* práve podľa toho, že tu bol kedysi kráľovský poľovný revír.

„Nuž, to naozaj nie je veľká zachádzka,“ uznal notár a spýtať sa pozrel na Steina. Kapitán sa však nestihol akokoľvek vyjadriť, pretože Kováč zvolal:

„Výborne, páni, správne rozhodnutie, nebudete ľutovať! V týchto končinách sa odmietnutie pohostinnosti berie ako smrteľná urážka.“

V čierňave fúzov zasvietili vycerené zuby, no vojvoda zjavne nežartoval. Neprial si, aby mu nejakí cudzí ozbrojenci, toľko ak bol medzi nimi cisársky dôstojník, len tak bez dozoru snorili po kraji. Za pozvaním sa nepochybne skrýval úmysel vyzvedieť o nich čo najviac.

„Na zdravie, pán notár,“ dodal.

Barbarič sa na vyčkávajúceho Kováča znovu nasilu usmial. Potom sa nadýchol, zadržal dych a priložil si čutoru k perám. Jej hrdlo bolo vlhké. *Všemohúci Bože, Pane zástupov!* Nádobu už bola poloprázdna, takže ju musel zdvihnúť vyššie a zakloniť hlavu. Nápoj mu preto šplechol na ústa a do fúzov, dobre že nevníkol aj do nosa.

Napriek tomu sa ovládol, nezabehlo mu, nezakašľal a hlavne sa mu podarilo potlačiť dávivé nutkanie. Preglgol mastno-sladký nápoj, sklonil čutoru a teraz už bez okolkov vytiahol vreckovku a poutieral si fúzy i skropený golier.

„Nektár pre bohov,“ vydýchol. „Musíte ochutnať, kapi-tán.“

Stein sa celý čas mračil a ústa mal skrivené, ale bez reči si zobral čutoru a napil sa. Nehol brvou, nemihol okom, ako-by to bola čistá voda. Aj Jaroš si prajne prihol a Dragomir Kováč so smiechom vycedil zvyšok nápoja. Krátko nato sa už zase týčil v sedle.

„Nasledujte ma, prosím,“ obrátil koňa na východ. „Ak vyrazíme hneď, do súmraku sme vo dvorci.“

„Videli sme podriapaného koňa,“ pripomenul Barbarič, „a nejaký muž v lese kričal na ratu. Dúfam, že neutrpel smrteľné zranenie.“

„Len pár škrabancov,“ prehodil Kováč cez plece, akoby to bola bezvýznamná taľafatka. „Mladý Kalman Kuna, syn tergarského šoltýsa, silou-mocou sa chcel zúčastniť poľovačky, aj flintu si zaobstaral, trafil ňou akurát hovno a ešte aj zle obišiel. Netreba sa oňho strachovať, moji muži ho opatria a dopravlia domov. Prežije to, v ich rodine majú chlapi tuhý korienok, Kunovci vládnu v Tergarde od príchodu prvých Valachov.“

Stein sa s viditeľnou námahou a s bolesťou vyštveral na koňa. Jeho spoločníci mu neponúkli pomoc, lebo dobre vedeli, že by ju odmietol a ešte im aj vynadal. Proti Kováčovmu pozvaniu však nenamietal ani slovom, zrejme bol rád, že nemusia zháňať nocľah po krčmách či stodolách.

Popchli kone a pach krvi vo vzduchu onedlho zoslabol.